

SLOVENSKI NAROD

Iznajz vsak dan popoldne, izvenredne oddaje in praznike — inserati do 80 peti vrt a Dln 2, do 100 vrt a Dln 2.50, od 100 do 300 vrt a Dln 3, večji inserati peti vrsta Dln 4.— Popust po dogovoru, inseratni davek posebej — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Dln 12.— za inozemstvo Dln 25.— Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knašjeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska C., telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101.
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Po proglasitvi združitve z Nemčijo:

Transformiranje Avstrije v nemško provinco

Avstrijska vlada je likvidirana, dosednji začasni zvezni kancelar Seyss Inquart pa je imenovan za pokrajinskega namestnika — Vse prehaja pod vodstvo nemških uradnikov, Avstriji so popolnoma potisnjeni ob stran — Katoliška cerkev pozdravlja nov režim in mu zagotavlja vso podporo

DUNAJ, 16. marca. br. Transformiranje Avstrije iz samostojne države v nemško provinco se nadaljuje z vso naglico in po očitno že v naprej določenem načrtu. Včeraj je bila

Avstrijska vlada

že likvidirana

Dosednji začasni zvezni kancelar dr. Seyss-Inquart, ki je pri včerajšnjem uradnem sprejemu Hitlerja na Heldenplatzu slovesno izročil Avstrijo Hitlerju, je imenovan za nemškega pokrajinskega namestnika (Staatshalter), kakršni so po drugih nemških provincah. Istočasno je bila odrejena postopna likvidacija avstrijske vlade. Najprej je bilo likvidirano zunanje ministrstvo. Zastopni zunanji minister dr. Wolf je včeraj izročil vse posle dosednjega avstrijskega zunanjega ministrstva nemškemu zunanjemu ministru Ribbentropu, ob enem pa so vsa diplomatska zastopstva Avstrije v inozemstvu izročila svoje posle nemškim poslanikom. Tudi konzulati so likvidirani in odnosno spremenjeni v nemške konzulate. Ostala ministrstva bodo likvidirana postopno tako, da bodo njihovo vodstvo prevzeli nemški komisarji. Zelenice so že pod nemškim komisarjem, prav tako je finančno ministrstvo do popolne likvidacije podrejeno nemškemu komisarju. Notranje ministrstvo sploh ne obstoja več, ker je že vsa policijska oblast v rokah nemške policije in so na vsa vodilna mesta postavljeni nemški policijski uradniki. Razen tega so poslali še 16.000 mož nemške policije, tako da so avstrijski policaji že povsod izginili. V svrhu pospešene likvidacije so imenovani nekateri novi državni podtajniki in sicer Odilo Globočnik za politične zadeve, dr. Rainer za organizacijske zadeve, dr. Mühlmann za propagando. Njegova naloga je predvsem sousmerjanje avstrijske tiska, ki bo moral likvidirati. Ostali bodo le po večjih mestih posamezni listi, vse drugo pa bo moralo napraviti prostor nemškim listom.

Policija v nemških rokah

Prva je bila likvidirana avstrijska policija. Vse vodstvo policije je prešlo v roke nemških policijskih uradnikov. Vodja nemške policije Himmler je prišel na Dunaj, kjer osebno vodi organizacijo policije v Avstriji. Na vsa vodilna mesta so postavljeni uradniki iz rajha. Reorganizacijo policije je poveril nemškemu policijskemu generalu Dalnegu, varnostna policija je podrejena šefu berlinske policije Heydrichu. Avstrijska policija bo organizirana do celja po nemškem vzorcu. Razdeljena bo na policijo za vzdrževanje reda, na varnostno policijo in na tajno državno politično policijo (Gestapo). Posebni policijski štab iz Berlina prevzema in postavlja vodilne uradnike po vseh avstrijskih mestih. Direktorja za vsa avstrijska policija bo na Dunaju, komisarji pa bodo v Gradcu, Linzu, Solnogradu, Celovcu in Inostu. Gestapo je že začela poslovanje in izvršuje aretacije na debelo. Vsi politični nasprotniki so postavljeni pod nadzorstvo, ob enem pa so

Obnovljena koncentracijska taborišča

ki so že skoraj prenapolnjena. V njih romajo predvsem funkcionarji bivše patriotske fronte, aretirani in poslani v koncentracijska taborišča pa so tudi vsi socialisti, ki so še le pri nedavni amnestiji prišli zopet na svobodo. Koncentracijska taborišča polni tudi duhovščina. Nekateri duhovniki so aretirani in zaprti brez povera, druge pa zaradi tega, ker so se nepovoljno izrazili o novem režimu.

Razočarani avstrijski generali

Hudo so razočarani avstrijski generali. Med njimi je bilo sicer le par navdušenih hitlerjevcev, dočim so se drugi po večini navduševali za obnovo monarhije. Sedaj so potisnjeni vsi ob stran. Monarhiste so zaprti, mlačneži pa so postavljeni na najbolj podrejena mesta. Vse vodstvo avstrijske vojske je v rokah nemških oficirjev. Mladisti generali so postavljeni na vodilna mesta, vrhovno poveljstvo pa je izročeno »zavejvalcu Avstrije« generalu v Bocku, poveljniku nemške osme armade, ki je bil z včerajšnjim dnem povišan v generalobersta, v znak priznanja za uspešni pohod.

V imenu nemškega naroda

Od danes dalje poslujejo tudi sodišča že v duhu novega reda. Sodbe se ne izrekajo več v imenu zvezne države Avstrije, kakor je predpisoval avstrijski zakon, marveč po nemškem formularju »v imenu nemškega naroda«. Postopoma bodo ukinjeni vsi avstrijski zakoni in uvedena po vsej Avstriji tudi v sodstvu nemška zakonodaja.

Tudi tisk bo likvidiran

DUNAJ, 16. marca. br. Novo imenovani državni podtajnik za propagando v Avstriji je že začel poslovanje. Njegov prvi ukrep je bil, da se začne na Dunaju izdajati posebna avstrijska izdaja glavnega glasila narodno socialistične stranke »Völkischer Beobachter«, ki bo imel odslej poleg monakovske in berlinske še posebno dunajsko izdajo. To je ob enem dokaz, da nameravajo hitlerjevci zatreti tudi ves avstrijski tisk, ki je po njihovi sodbi izgubil pravico do obstoja v pokrajinskih prestolnicah, kakor na Dunaju, Gradcu, Celovcu, Solnogradu in Inostu. Na ostal po en lokalni list, vse drugo pa bo moralo izginiti.

Majors Fey izvršil samomor

DUNAJ, 16. marca. br. Znani heimwehrovski voditelj in desna roka kneza Starhemberga bivši major Fey, ki je bil zapleten tudi v monarhistično zaroto, je danes na Dunaju v svojem stanovanju, kjer je bil pod policijskim nadzorom, izvršil samomor. Ustrelil je najprej svoja dva otroka, nato ženo in naposled še sebe. Vsi so bili takoj mrtvi.

Notifikacija priključitve

Berlin, 16. marca. w. Diplomatska zastopstva Nemčije so včeraj dobila navodila, da notificirajo tujim vladam nemški državni zakon o zopetni priključitvi Avstrije z Nemčijo z dodatkom, da so dosedanja avstrijska diplomatska zastopstva dobila nalog, naj se s svojim osebnim podredijo nemškemu zastopstvu.

Madžari in Poljaki ploskajo Hitlerju

Varšava, 16. marca. AA. (Pat) »Kurier Poranny« komentira združitev Avstrije in Nemčije v uvodniku in piše med drugim, da dunajski dogodki niso presenetili poljskega javnega mnenja. Združitev Avstrije z Nemčijo je bila zgodovinska potreba. Poljsko odposlanstvo na mirovni konferenci v Parizu je že leta 1919. priznalo to

Katoliška cerkev in novi režim

Kardinal Innitzer se je poklonil Hitlerju — Poziv duhovščini in vernikom

DUNAJ, 16. marca. br. Dunajski kardinal in nadškof dr. Innitzer, ki je bil nekak duhovni vodja Schuschniggove Avstrije in usmerjal avstrijsko politiko po načelih papeških enciklik »Quadragesimo anno« se je obrnil po vetru. Najprej je izdal podrejeni duhovščini nalog, naj se docela umakne iz javnega življenja in preživi avstrijske dogodke v popolnem zatišju. Strogo je naročil, naj se duhovščina nikjer ne upira priključitvi Avstrije k Nemčiji, da ne izjave narodnih socialistov. Ko je Hitler prispel na Dunaj, so po kardinalovem naročilu zvonili v pozdrav z vsemi zvonovi po vseh dunajskih cerkvah in po vseh krajih, skozi katere je potoval Hitler. Včeraj pa se je kardinal Innitzer na čelu dunajske duhovščine poklonil Hitlerju v hotelu »Imperial« V svojem nagovoru na Hitlerja je kardinal izrazil svoje veselje (!) nad zopetno združitvijo Avstrije z Nemčijo in čvrsto voljo katoliške duhovščine in avstrijskih katoličanov, da hočejo po svojih najboljših močeh tvorno sodelovati pri tem zgodovinskem dogajanju, ki naj dvigne veličino Nemčije in nemškega naroda na najvišjo stopnjo. V narodno socialističnih

Opozorilo potnikom v Avstrijo

Novi valutni in devizni predpisi v Avstriji

Avstrijska zvezna vlada je izdala tudi nove predpise k deviznemu pravilniku, po katerih je pošiljanje ali iznašanje avstrijskih ali drugih bankovcev v inozemstvo dovoljeno le s pisnim dovoljenjem avstrijske Narodne banke. Ista omejitev velja za nakazovanje, sprejem ali dobropis plačilnih sredstev v korist kakega inozemca ali izročitev teh plačilnih sredstev inozemcu. Od teh omejitev so izvzeti dobropisi protivrednosti za blago, ki ga je dobavljal inozemec, ki pa sme take zneske porabiti le v Avstriji za plačila za lasten račun. Kolikor za taka plačila ne obstajajo druge določbe, omejitve tudi ne veljajo za dobropis, kadar inozemec poravnava terjatev za dobavljeno blago.

Potniki smejo vzeti preko meje le 50 šilingov (400 din)

Prenos bankovcev v potniškem in obmejnem prometu preko meje je dovoljen le do višine zneskov, ki jih določi finančni minister. Obmejni kontrolni organi morajo

potrebo. Združitev ni mogoče smatrati za aneksijo po tuji državi. Iz zadnjih dogodkov izhaja, da se je teritorialna slika evropske politike močno spremenila. Iz teh sprememb sledi nauk, da se mora vsaka država opirati na realizem ter na lastno silo in lastni politični sistem. Poljska bo razvijala in krepila svojo moč, da v tem oziru ne bo zaostala za drugimi državami.

Budimpešta, 16. marca. AA. (Havas). Vladni listi priobčujejo navdušena poročila o avstrijskih dogodkih. Posebno zadovoljni so nekateri listi z ukrepi novih dunajskih oblasti proti židom. Vladno glasilo »Figet Lense« tolmači naziranje madžarske vlade z besedami: »Madžarska izraža kar najtoplejša svoja čustva za svojega močnega prijatelja. Z velikim zadovoljstvom pozdravlja združitve nemškega naroda«.

»Paster Lloyd«, ki je glasilo velikih finančnikov, sicer pa uradno glasilo za zunanjo politiko, opozarja na pomen teh dogodkov za madžarsko neodvisnost in pristavlja: »Dunaj je nehal biti prestolnica suverene države, toda misel v neodvisnosti Madžarske je močnejša kakor kdajkoli«.

Amerika in priključitev

Washington, 16. marca. AA. Kaže, da bo ameriško zunanje ministrstvo sklepalo o priznanju združitve med Avstrijo in Nemčijo, kakor hitro bo končan aprila meseca plebiscit. Po drugi strani je zunanji minister Hull sklenil, naj se ameriško zastopstvo v Avstriji zaenkrat omeji na konzulat na Dunaju.

Danes bo govoril Mussolini

Rim, 16. marca. br. Z veliko napetostjo pričakujejo v vseh političnih in diplomatskih krogih govor, ki ga bo danes popoldne ob 17. imel Mussolini v fašističnem parlamentu. Kakor zatrjujejo, bo Mussolini orisal stališče Italijanov do dogodkov v Avstriji in ob enem odgovoril Chamberlainu na njegovo kritiko italijanskega stališča. Njegov govor bodo prenašale vse italijanske, avstrijske in nemške radijske postaje.

krogih je ta poklonitev dunajskega kardinala dr. Innitzerja izzvala razne komentarje. Znano je, da je Innitzer še prejšnji teden slikal narodni socializem kot delo hudice, ki hoče uničiti katoliško Avstrijo.

Cesarju, kar je cesarjevega!

Po sestanku s Hitlerjem je kardinal Innitzer objavil proglas vsem katoličanom, v katerem med drugim pravi:

Katoličani se naj spomnijo Kristusovih besed, da je treba dati cesarju, kar je cesarjevega, in Bogu, kar je božjega. Duhovniki in katoliški verniki morajo brez pridržkov podpreti veliko nemško državo in vojno, čigar borba proti boljševizmu in za čast in edinstvo Nemčije odgovarja božji zamisli. Katoliški duhovniki v Avstriji se morajo vzdržati političnega delovanja in se popolnoma posvetiti samo svojemu verskemu poslanstvu. Krščanske mladinske organizacije naj pristopijo k državnim organizacijam, ker je cerkev zmeraj zvesta državi. Besede, ki mu jih je izrekel vodja, jamčijo zato, da bo poslanstvo cerkve spoštovano.

potnikom odvzeti dovoljenja avstrijske Narodne banke za iznos plačilnih sredstev v inozemstvo, ne glede na to, ali so v celoti ali deloma izkoriščena. Inozemcem, ki potujejo v Avstrijo, potrdijo obmejni organi znesek inozemskih plačilnih sredstev, ki jih nosijo s seboj; s tem potrdilom jih lahko v dveh mesecih iznesejo iz Avstrije v enakem znesku.

Finančni minister je istočasno odredil, da smejo potniki, ki potujejo v inozemstvo, vzeti v teku enega koledarskega meseca s seboj brez posebnega dovoljenja Narodne banke največ 20 šilingov in vrhu tega inozemskih plačilnih sredstev do protivrednosti največ 30 šilingov. V obmejnem prometu pa je dovoljen v teku enega koledarskega leta prenos do največ 20 šilingov. Ti zneski plačilnih sredstev, ki se lahko vzamejo preko meje, so izredno majhni, saj sme potnik v šilingih in drugih valutah vzeti s seboj le 50 šilingov, to je 400 dinarjev.

Izvoz vrednostnih papirjev

Avstrijski državljani smejo svoje terjatve nasproti drugim avstrijskim državljanom odstopiti inozemcem le s pisnim dovoljenjem avstrijske Narodne banke. Pošiljanje zlata, srebra in platine v ino-

Hitler bo govoril na velikem plebiscitnem zborovanju v Gradcu

Obiskal bo Gradec še pred plebiscitom

Dunaj, 16. marca. br. Kancelar Hitler je včeraj nenadoma zapustil Dunaj in se z letalom vrnil v Monakovo. Tam so mu priredili svečan sprejem. Danes je iz Monakovega odpotoval v Berlin, kjer so ga sprejeli z največjimi častmi in velikanskimi ovacijami. Po nalogu notranjega ministra Fricka so morali po vsej Nemčiji izobesiti zastave, ki morajo ostati izobešene do ponedeljka.

Nad naglim odhodom Hitlerja, ki je po prvotnem načrtu nameraval ostati v Avstriji še teden dni, so najbolj razočarani Gradčani. Včeraj popoldne so namreč že službeno razglasili, da bo Hitler popoldne obiskal Gradec. Pripravljali so se na sve-

Prva navodila za plebiscit

Židje ne smejo glasovati

DUNAJ, 16. marca. br. Z organizacijo plebiscita poverjeni komisar Bückel je sedaj izdal prva navodila za ljudsko glasovanje, ki je odrejeno za 10. april.

Glasovalno pravico bodo imeli vsi moški in ženske, ki bodo do 10. aprila stari 20 let in imajo avstrijsko državljanstvo ter niso z zakonom iz leta 1933 izključeni iz državljanstva ali na kak drug zakonit način izgubili glasovalno pravico. Židje nimajo glasovalne pravice in se plebiscita ne smejo udeležiti.

Spiski volilnih upravičencev se morajo sestaviti na podlagi popisa prebivalstva. V času od 27. do 31. marca morajo biti spiski

zemstvo ali prenašanje in prevzemanje teh kovin v korist inozemcev je dovoljeno le z dovoljenjem avstrijske Narodne banke.

Izvoz avstrijskih ali inozemskih vrednostnih papirjev v inozemstvo je dovoljen le z dovoljenjem finančne uprave. Za prenos, prevzem ali dobropis vrednostnih papirjev v korist inozemca je potrebno pisмено dovoljenje avstrijske Narodne banke. Trgovanje z inozemskimi vrednostnimi papirji, ki notirajo na določenih inozemskih borzah, ne pa na dunajski borzi, je dovoljeno le s posebnim dovoljenjem avstrijske Narodne banke. Kupčija z ostalimi inozemskimi vrednostnimi papirji, če naj se pošljejo v inozemstvo, je dovoljena le z dovoljenjem avstrijske Narodne banke. Poostrene so tudi kazenske določbe

★
Efektivni avstrijski šiling je danes v Jugoslaviji po 7 din.

čan sprejem. Posebno slovesnost je pripravila graška »Südmärka«, ki je pozvala tudi zastopnike zamejnih Nemcev, naj pridejo v Gradec, da se poklonijo svojemu Führeru. Zbralo se jih je res lepo število. Popoldne pa je bilo objavljeno, da je moral Hitler zaradi nujnih državnih poslov nemudoma nazaj v Berlin.

Danes so Gradčani potolažili. Napovedali so obisk Hitlerja za prihodnje teden. V Gradcu nameravajo prirediti veličansko manifestacijsko plebiscitno zborovanje. Na tem zborovanju bo govoril tudi Hitler. Ze sedaj so začeli pripravljati vse potrebno, da bo udeležba na tem zborovanju čim večja.

javno na vpogled, reklamacijski rok za vpis pa traja samo tri dni. S sestavo spisikov se mora takoj pričeti. Potrebne tiskovine so že razposlane.

Glasovnice za ljudsko glasovanje so že sestavljene. Na njih bo natisnjeno vprašanje: Ali priznavate za voditelja Adolfa Hitlerja in s tem tudi 13. marca 1938 izvršeno zopetno združitve Avstrije z nemškim rajhom? Pod tem vprašanjem je natisnjen odgovor: »da« in »ne«. Glasuje se tako, da se na glasovnici prečrta besedica »Ne« ali »Da«, glasovnica prepogne in vrže v glasovalno skrinjico.

Politični obzornik

Država in mladina

V glasilu Narodne odbrane, v istoimenski reviji razpravlja Aleksa Stanojevič o temi »Nacionalna omladina i država« in pravi: »Ozrmo se na naše razmere in na našo današnjo mladino. Najprej na njen nacionalizem. Jugoslovenska mladina bi se lahko marsičesa naučila v nacionalnem pojmovanju od predvojske srbske mladine. Nacionalna vzgoja srbske mladine pred vojno je bila alfa in omega modrosti srbskega naroda. Predno so se začele krvave borbe v letih 1912 do 1918. Srbske generacije v zadnjih desetletjih pred vojno so bile vzgojene v nacionalnem in človekoljubnem duhu. Ta nacionalna in človekoljubna vzgoja je splošno prepojila vso srbsko mladino. Takšna je bila Srbija v dobi, predno se je povečala in predno so bile osvobodene vse pokrajine, kjer živi naš narod. Ona v takšnem stanju ni potrebovala kakšnih novih učiteljev, da bi pridobivali mladino za ideje, ki jih je zasnovovala. In zato smelo lahko rečemo za Srbijo iz leta 1912: Država, to je naša mladina, in mladina, to je srbska država!«

Točno je, kar je napisal Aleksa Stanojevič. Srbska mladina pred vojno je bila v resnici vzgojena v krepkem nacionalnem duhu, zato je tudi delala v vojni čudeže junštva in požrtvovalnosti! Na žalost se danes naša mladina ne vzgaja več v tem duhu.

Glavno glasilo JRZ

o nadškofu dr. Šariču

»Samouprava«, glavno glasilo JRZ, objavlja o sarajevskem nadškofu dr. Šariču to-le značilno beležko:

»Nadškof, pisatelj in »pesnik« g. dr. Ivan Šarič rad mnogo piše in govori... G. dr. Šarič je spenil tudi odo »Hrastu« — dr. Mačku. Poleg pesništva se bavi dr. Šarič tudi s prozo in to z grobo prozo. V to mu služita v Sarajevu dva njegova lista: mesečnik »Vrhbosna« in »Katolički tjeđnik«. Dočim v »Katoličnem tjeđniku« (glej štev. z dne 26. februarja, stran 5.) na nedostojen način napada naše prvake dr. Stojadinovića, dr. Korošca, vključno cenzuri, proti kateri tako kriči, — pa v duhovniški »Vrhbosni«, februarjska številka, na strani 30, dovojuje, da se pod naslovom »Hrvatska ve-

lječa« na čuden način piše povodoma obletnice smrti pok. Ante Radića, Matije Gubca, Ante Starčevića in Milana Stojiljaka. Proslavljač očič članek »velikega« Milana Stojiljaka, o katerem prav »Vrhbosna«, da je »poseben močan«, citira s posebnim apetitom: »Možgani tudi najbolj prosvetljenega Hrvata morajo iz etičnih motivov, ki so višnja nacija. Hrvatska kri pomenja tu zapadno hrvatsko krvi, ker tu na robu Balkana, na meji Zapada in Vzhoda, katoličanstva in pravoslavlja, evropske kulture in barbarstva, ime hrvatsko, kri hrvatska ne pomenja nacija. Hrvatski kri pomenja tu zapadno kulturo.«

A ta razvrstitev besed, ki navdušujejo g. dr. Šariča, pomenja brezpogojno kulturo — »pesnika« in nadpastirja dr. Ivana Evangelista Šariča... Tako »Samouprava«, glavno glasilo JRZ!

Kako pa to?

»Zveza fantovskih odsekov v Ljubljani« je v nedeljskem »Slovenecu« objavila oklic »Prijeteljem slovenske mladine!« V tem oklicu pravi: »V dnehu od 26. do 29. junija t. l. bo v naši Ljubljani na Stodionu velika mednarodna mladinska prireditev, združena s telovadnimi in sportnimi nastopi ter mednarodnimi, zlasti se slovenskimi telovadnimi in sportnimi tekmi...« Nadalje poudarja, da bo takrat imela čast pozdraviti »člane sorodnih svetovnih mladinskih organizacij« in da bo »pred pričami in sodelovanjem mednarodnih krščanskih svetovnih organizacij pokazala cilje svojih telesnovzgojnih in prosvetnih težnje« itd. — Ali ne bo to mednarodna katoliška mladinska prireditev. Kako je to, da je ta označba izostala? Pa ne da bi se »Zveza fantovskih odsekov« sramovala svojega katoliškega značaja? Nemara je preklicani fiskarski škrt zagrešil, da je iz oklica izostalo katoliško ime, kar edino daje prireditvi pravi značaj in sijaj!

Darujte za »Zvončkov« sklad

Borzna poročila.

CURIE, 16. marca. Beograd 10, Pariz 13.30, London 21.68, New York 494.50, Bruselj 73.125, Milan 22.85, Amsterdam 240.975, Berlin 174.40, Dunaj ne notira, Praga 15.24, Varšava 82, Beherovka 8.88.

Lepa bolgarska manifestacija

Akademija in družabni večer Jugoslovanske-bolgarske lige

Ljubljana, 16. marca. Sredi je bila v Ljubljani krasna manifestacija slovensko-bolgarskega prijateljstva. V središču manifestacije je bila prireditev, ki jo je vodil profesor ing. Pehani, ki so ga posebej navdušeno pozdravili bolgarski akademiki. V Ljubljani študira 35 bolgarskih akademikov, ki so se udeležili vsi središnje akademije. Posebno dobro je bilo na prireditvi zastopano izmed drugih nacionalnih društev »Sofa«.

Program akademije je bil zelo lep in od časa do časa so se sprožile viharne manifestacije. Sodelovala je vojaška godba, ki je za uvod zaigrala slovensko himno, da je bil že s tem poudarjen značaj prireditve.

Ljubljana, 16. marca. Sredi je bila v Ljubljani krasna manifestacija slovensko-bolgarskega prijateljstva. V središču manifestacije je bila prireditev, ki jo je vodil profesor ing. Pehani, ki so ga posebej navdušeno pozdravili bolgarski akademiki. V Ljubljani študira 35 bolgarskih akademikov, ki so se udeležili vsi središnje akademije. Posebno dobro je bilo na prireditvi zastopano izmed drugih nacionalnih društev »Sofa«.

Program akademije je bil zelo lep in od časa do časa so se sprožile viharne manifestacije. Sodelovala je vojaška godba, ki je za uvod zaigrala slovensko himno, da je bil že s tem poudarjen značaj prireditve.

Barvaste fotografije mojstrov šubicev

Zanimivo predavanje v Ljubljanskem klubu — Krasni diapozitivi ravnatelja dr. Dularja

Ljubljana, 16. marca. Sredi je priredil Ljubljanski klub izredno zanimivo predavanje o mojstrih Janezu in Juriju Šubicih. Veliko pozornost povabljenih gostov so vzbujali diapozitivi v originalnih barvah vseh pomembnejših del obeh mojstrov. Izdelal jih je ravnatelj dr. Milan Dular in sicer po novem sistemu barvne fotografije Agfa-Color. V Ljubljani smo ob tej priliki prvič videli to vrsto novih fotografiranih slik. Pač so nam znani barvisti diapozitivi, narejeni po običajnem fotografiranjem postopku, fotografirane slike v črni in belim naknadno v diapozitivu pobarvane. Postopek fotografiranja po sistemu Agfa-Color je pa direktno fotografiranje v barvah. Goste je pozdravil predsednik kluba g. dr. Fran Windischer. Vabilu sta se odzvala tudi divizionar g. Lazar Tonič in francoski konzul g. Rembrand. Predsednik jim je predstavil predavatelja, upravnika Narodne galerije g. Ivana Zorman in ravnatelja dr. Milana Dularja.

Upravnik g. Zorman je za uvod očrtal življenjsko in umetniško pot mojstrov Šubicev. Življenjsko delo obeh mojstrov smo videli razstavljeno v Narodni galeriji. Predavatelj je opozoril na glavne dobe njunega umetniškega dela v zgodovini slovenske likovne umetnosti. Izredno zanimiva so bila predavateljeva izvajanja o učni dobi obeh mojstrov v delavnici njunega očeta podobarja in slikarja Stefana Šubice. Janez in Jurij sta doma pomagala očetu pri izvrševanju naročil. Šlišli smo, kako se je pokazal izreden talent obeh sinov že v očetovi delavnici.

Ljubljana, 16. marca. Sredi je priredil Ljubljanski klub izredno zanimivo predavanje o mojstrih Janezu in Juriju Šubicih. Veliko pozornost povabljenih gostov so vzbujali diapozitivi v originalnih barvah vseh pomembnejših del obeh mojstrov. Izdelal jih je ravnatelj dr. Milan Dular in sicer po novem sistemu barvne fotografije Agfa-Color. V Ljubljani smo ob tej priliki prvič videli to vrsto novih fotografiranih slik. Pač so nam znani barvisti diapozitivi, narejeni po običajnem fotografiranjem postopku, fotografirane slike v črni in belim naknadno v diapozitivu pobarvane. Postopek fotografiranja po sistemu Agfa-Color je pa direktno fotografiranje v barvah. Goste je pozdravil predsednik kluba g. dr. Fran Windischer. Vabilu sta se odzvala tudi divizionar g. Lazar Tonič in francoski konzul g. Rembrand. Predsednik jim je predstavil predavatelja, upravnika Narodne galerije g. Ivana Zorman in ravnatelja dr. Milana Dularja.

Upravnik g. Zorman je za uvod očrtal življenjsko in umetniško pot mojstrov Šubicev. Življenjsko delo obeh mojstrov smo videli razstavljeno v Narodni galeriji. Predavatelj je opozoril na glavne dobe njunega umetniškega dela v zgodovini slovenske likovne umetnosti. Izredno zanimiva so bila predavateljeva izvajanja o učni dobi obeh mojstrov v delavnici njunega očeta podobarja in slikarja Stefana Šubice. Janez in Jurij sta doma pomagala očetu pri izvrševanju naročil. Šlišli smo, kako se je pokazal izreden talent obeh sinov že v očetovi delavnici.

živilski trg

Ljubljana, 15. marca. Zadnje čase je že naval na živilski trg ob tržnih dneh. Posebej živo je bilo v soboto, ko so morali tudi na prehodnih postaviti mize za prodajo zelenjave. Danes je bilo nekoliko manj prometa, najbrž zaradi tega, ker bo prihodnji tržni dan že v petek zaradi dveh praznikov in ker prodajalci upajo, da bo tedaj boljša kupnja.

Na našem trgu je vselej pred pomladjo pravi sejem za povrtniške semena. Na periferiji je našlo zelenjadničarjev in v zelenjadničarstvu se počajo tudi mnogi meščani, nekateri celo bolj iz spornih nagibov kakor iz potrebe, zato je splošno veliko povpraševanje po semenih. Semena so stalno na prodaj na Nabrežju ob kresli, zdaj jih pa tam prodajajo tudi sezonske prodajalke.

Zadnje čase je trg najbolj založen z zgodnjimi zelenjavci. Ker ni snega, imajo zelenjadničarji že izredno mnogo motovilca, raznih vrst radisa in tudi regrata je že precej. Kot posebnost je treba omeniti beričko, ki je na seveda zrasla na toplih gredeh. Kljub temu je še potreben velik uvoz zelenjave, zlasti nekaterih vrst, ki jih pri nas ne bo niti čez nekaj mesecev. Tako n. pr. prodajajo salato za kuhanje, glavno salato, ledenko, endivijo, zimsko itd. Pač pa ne bo treba kmalu več uvažati špinače, ki je na 10 din kg. Gorški radič je po 12 din. Grah se je pocenil na 10 dinarjev kilogram. Lep novi krompir je pa že po osem dinarjev kg. Zelo dober je dovolj čvrsta, ki je zdaj najpogostejši največ uvožen zelenjavci. Prodajajo jo v splošnem po 6 din kg.

Pirhi bodo letos poceni. Jale je zdaj že toliko, da jih prodajalci pogosto ne morejo vseh prodati. Zato so tudi cene v poznih tržnih urah nižje kakor zjutraj. Povprečno so zdaj za 16 do 18 komadov 10 din.

Jabolka so se nekoliko podražila v zadnjih tednih, tako da so zdaj lepše samo še po 5 din kg naprej. Vendar je trg še dober založen s sadjem ter lahko računamo, da bo pred veliki nočjo še dovolj jabolk po zmernih cenah.

Ljubljana, 15. marca. Zadnje čase je že naval na živilski trg ob tržnih dneh. Posebej živo je bilo v soboto, ko so morali tudi na prehodnih postaviti mize za prodajo zelenjave. Danes je bilo nekoliko manj prometa, najbrž zaradi tega, ker bo prihodnji tržni dan že v petek zaradi dveh praznikov in ker prodajalci upajo, da bo tedaj boljša kupnja.

Na našem trgu je vselej pred pomladjo pravi sejem za povrtniške semena. Na periferiji je našlo zelenjadničarjev in v zelenjadničarstvu se počajo tudi mnogi meščani, nekateri celo bolj iz spornih nagibov kakor iz potrebe, zato je splošno veliko povpraševanje po semenih. Semena so stalno na prodaj na Nabrežju ob kresli, zdaj jih pa tam prodajajo tudi sezonske prodajalke.

Zadnje čase je trg najbolj založen z zgodnjimi zelenjavci. Ker ni snega, imajo zelenjadničarji že izredno mnogo motovilca, raznih vrst radisa in tudi regrata je že precej. Kot posebnost je treba omeniti beričko, ki je na seveda zrasla na toplih gredeh. Kljub temu je še potreben velik uvoz zelenjave, zlasti nekaterih vrst, ki jih pri nas ne bo niti čez nekaj mesecev. Tako n. pr. prodajajo salato za kuhanje, glavno salato, ledenko, endivijo, zimsko itd. Pač pa ne bo treba kmalu več uvažati špinače, ki je na 10 din kg. Gorški radič je po 12 din. Grah se je pocenil na 10 dinarjev kilogram. Lep novi krompir je pa že po osem dinarjev kg. Zelo dober je dovolj čvrsta, ki je zdaj najpogostejši največ uvožen zelenjavci. Prodajajo jo v splošnem po 6 din kg.

Pirhi bodo letos poceni. Jale je zdaj že toliko, da jih prodajalci pogosto ne morejo vseh prodati. Zato so tudi cene v poznih tržnih urah nižje kakor zjutraj. Povprečno so zdaj za 16 do 18 komadov 10 din.

Jabolka so se nekoliko podražila v zadnjih tednih, tako da so zdaj lepše samo še po 5 din kg naprej. Vendar je trg še dober založen s sadjem ter lahko računamo, da bo pred veliki nočjo še dovolj jabolk po zmernih cenah.

SPORT

Alpsko prvenstvo GZSP

Za zaključek, na smuških tekmah bogate sezone, priredi GZSP v soboto in nedeljo 19. in 20. t. m. — na Jezerskem svoje alpsko prvenstvo. To tekmovalje ima poleg svojega poglobitvenega namena, razvidnega že iz naslova — še dva važna namena. Seznani hoče smučarje, zlasti tekmovalce, s krasnimi smuškimi tereni na Ravenski in Makovski kočni, ki jih pozna in cenijo samo naša najstarejša smučarska tekmovalna garda, mladini so pa še neznani in tuji. Tu ne drži opravčilo, da je Jezersko preveč oddaljeno od glavnih prometnih žil, saj so nam to dokazali pred mnogimi leti že naši severni bratje Čehi, ki so prvi spoznali in bili navdušeni nad lepoto Jezerskega in nad venci krasnih vršakov in planin okrog njega. A mi? Koliko nas je, ki poznamo Jezersko in njegovo okolico — vsaj med tekmovalci in organizatorji — bore malo. Zato se je GZSP odločila da svoje letošnje prvenstvo priredi na Jezerskem. Škoda je, da GZSP ne bo mogla nastopiti neokrajena, ker so njeni glavni tekmovalci na trenerskem tečaju MFVN na Triglavu. Nastopile bodo mlade moči in naši bodoči prvaki, toda malo tesno jim bo, da oni brez svojih »svorov« prvi nastopijo sami na neznanih tleh in terenih. Zato bo pa zmaga tem lepša in pomembnejša. To je naš prvi namen.

Na Jezerskem prebiva še pravi gorenjski rod — zdrav, kler in žilav, kar se posebno pozna že pri mladini, ki goji veliko veselje in ljubezen do zimskega sporta in turisticke. Toda ta mladina nimajo prilike naučiti se potrebne smuške tehnike, niti prirediti večjih medklubskih tekem, na katerih bi pri-

dobivala na znanju in sposobnosti. Naš drugi namen je, da pokažemo tej pravi sportni mladini in njenim voditeljem vso tehniko alpskega tekmovalja. Če se nam bo to posrečilo, bo alpsko prvenstvo GZSP doseglo svoj namen. Smuk! GZSP.

Prvenstvo v alpski kombinaciji razpisuje Gorenjska zimsko-sportna podzveza na Jesenicah za dne 19. in 20. t. m. na Jezerskem v izvedbi SK Jezersko. Dne 19. t. m.: ob 14. nastopi za tekmo v smuku na Ravenski kočni — cilj Istotam. Dolžina proge cca. 2,5 km — višinska razlika cca. 500 m. Dne 20. t. m.: ob 10. smuški liki pri Makovski kočni. Vodstvo tekme si pridržuje pravico, da pričetek tekmovalja preloži na poznejšo uro. **Določila:** Tekmuje se po pravih in pravilnih JZSS. Pravico nastopa imajo samo člani GZSP (ostali izven konkurence). Prijave je poslali do 18. t. m. (petek) na GZSP. Zvečanje štartnih števil bo dne 19. t. m. ob 10. v Kazini na Jezerskem. Zmagovalci prejmejo častna darila. Razglasitev rezultatov v nedeljo 20. t. m. ob 16. v Kazini na Jezerskem.

Koncert »Save«

Ljubljana, 16. marca. V soboto zvečer je priredil pevski zbor »Save« pod vodstvom skladatelja g. Fr. Venturinija prav lep vokalni koncert v dvorani bežigradske narodne šole. Zbor šteje 30 prav ubranih moških glasov, ki se lepo združijo v harmonično celoto. Program je bil skrbno sestavljen. V prvem delu je bila naša umetna pesem sodobnih in starejših skladateljev, v drugem delu je prav odlično zapel g. A. Jare tri samospese, od katerih mi je najbolj ugajala Venturinijeva »Zdrava Marija«. V tretjem delu je pa bila zastopana naša najlepša narodna pesem. Vse pesmi so bile za publiko nove in izvajane s tako preciznostjo, da smo kar občudovali ta velikanski napredek »Save«, ki se pa mora zahvaliti za to poštovanost svojih članov, a največje zasluga in priznanje gre vsekakor zborovodji g. Venturiniju. Publika je bila navdušena, ter ni stedišla za aplavzom, ki se je od pesmi do pesmi stopnjeval. K lepemu uspehu »Save« prav iskreno čestitami! G.

Strelnska družina v Kranju

Kranj, 15. marca. V četrtek so v restavraciji »Pri Jelenju« zborovali kranjski strelec. Prisrčno jih je pozdravil predsednik g. C. Mohor, nato pa je podal tajnik g. Ločnikar obširen pregled o delu društva. Družina šteje 110 članov, med temi 25 izrednih. Lani je imela 24 vaj, na katerih so člani streljali s puško in flobertovo ter postrelili okrog 11.000 nabojev. Izredne uspehe so dosegli kranjski strelec na raznih prireditvah. Zmagali so v Domžalah, v Trzinu in 22. avgusta v Ljubljani, kjer je nastopilo 11 strelnih družin. Priporili so si celo vrsto daril in pokalov. V Ljubljani prahodni zlat pokal. Na državnih strelskih tekmah se je Kosnik med 700 streli plasiral na sedemnajsto mesto. Po njegovih daril in trofej so si strelec priporili tudi 18 diplom. Vojni minister je s kolajno odlikoval strele Ciriha Mohorja, Staneta Kosnika, Hinka Ločnikarja, Avgusta Smoleja, Franca Rozmana, Zorika Perceviča in Pavla Graharjevo. Na belo nedeljo pride družina malokeliberko tekm.

Po poročilih drugih funkcionarjev so sledile volitve, pri katerih je bil zopet izvoljen ves stari odbor, le za podpredsednika g. Česen, kooptiran je bil še g. Rozman. Dolgoletni tajnik in soustanovitelj družine g. Ločnikar je bil izvoljen za častnega člana. Odbor je tudi razpravljal glede gradnje novega strelšča, kar ima do sedanje v najemu samo do leta 1940.

Drzen vlom v Kranju

Kranj, 16. marca. V Kranju je davč povzročil nemalo senzacijo skrajno drzen vlom v lokal Nabavljalne zadruge družbe dr. nameščene, poleg poslojstva sreskega načelstva. Ke je zgodaj zjutraj stopila služiteljica žena g. Weissenova na hodnik v poslojstvu sreskega načelstva, je na svoje začudenje zagledala na dvorišču sosednje hiše odprta stranska vrata, ki vodijo v lokal konzuma. To se ji je takoj zdelo sumljivo in poklicala je ljudi, ki so ugotovili, da je bilo pomoči v prodajalno vlomljeno.

O vlomu so bili nemudoma obveščeni orožniki, ki so takoj zastražili poslojstvo, v katerem je prodajalna Nabavljalne zadruge. Obenem so pa v vlom javili telefonično tudi ljubljanski policiji. Zaposlili so, naj pošljejo iz Ljubljane policijskega uradnika s psom, da bi prišel na sled vlomilcu. Da bi ne zabrisali sledov, ni do prihoda policijskega uradnika nihče stopil v lokal, zato tudi ni še ugotovljeno, koliko je vlomilec odnesel. Znano je samo toliko, da se je pripeljal v poslojstvo skozi streho, kjer je odstranil nekaj opeke in zlezel najprej v podstrešje in nato v spodnje prostore, kjer je prodajalna in pisarna. V blaginji je bilo okrog 10.000 din, ki so najbrž postali plen podjetnega svedrova.

Delo idealistov

Jesenice, 15. marca. V nedeljo dopoldne je bil v prostorih Družbe sv. Cirila in Metoda, podružnice za Savo, Javornik in Koroško Bolo redni občni zbor, ki v njem delujejo le idealisti, kakršnih žal danes ni več mnogo. To njihovo delo je nedvomno in še bolj potrebno, kakor je bilo pred vojno, ko se je moral slovenski narod boriti za sleherni svoj pravico in zvestost. Takrat so se naši predniki tega zavedali in so ustvarili to, kar danes uživamo in neobhodno potrebujemo. Otroški vrtec na Savi je uspeh njihovega dela v težkih okoliščinah zatiranih časih. Takrat so bili strnjeni od najnižjega slovenskega delavca, do najvišjega izobraženca. Danes pa se tega ne zavedamo, dasiravno je slovenska zemlja in življenj od mogočnih inozemcev bolj ogrožen, kakor tedaj. Dandanes pa se merimo samo pri sportu za svetovno prvenstvo, docim na vse drugo pozabljamo.

Predsedniško poročilo je podal Konrad Azman; govoril je o delu podružnice v preteklem letu. Glede na močni prirastek delavstva bi bil potreben še en razred za otroke, docim pa je bil zaradi premestitve ene vrtnice en razred ukinjen in je po-

družnica na lastne stroške vzdrževala eno učiteljico. Podružnica ni mogla sprejeti vseh prijavljenih otrok, dasiravno jih obiskuje vrtec nad 70 otrok. Predsednik je naglasil, da bi bilo potrebno predvsem, da se javnost zanima za to prepotrebno delo za naš mladi rod, ter ga materijalno in moralno podpira.

Blagajniško poročilo je podal Franc Zupan. Dohodki na članarini in podpornini so znašali 1060.10 din, izdatki pa 1011.20 din in je blagajniški ostanek 48.85 din. Podpornino in članarino je prejel od 411 članov. Pregledniško poročilo je podal preizkušeni in preudarni dolgoletni član podružnice Sušnik Alojz. Poročal je, da je našel račune v redu ter predlagal razrečnico s pohvalo blagajniku. Želel je, da bi bil promet večji, kakor je, da bi se zdramil zopet mecen, kakor so bili svojčasno, da bi podružnica bila vedno močnejša. Izvoljen je bil deseterdobi odbor s predsednikom Konradom Azmanom, za namestnika blagajnika pa Korbar Franc, žerjavovodja KID.

Podružnica je sprejela tiskovine za prijave, izlet CMD na Oplenec pod zelo ugodnimi pogoji. Prijave sprejema predsednik. Dalje priporočila velikonočne razglednice, ki so izdelane v 8 raznih narodnih motivih ter jih nudi vsem v nakup.

3 filmskega platna

Kino Sloga: Trije neumni dnevi. Takim filmom pravimo »limonade«. Razlikujemo pa se dobre in slabe filmske limonade. »Trije neumni dnevi« je dobra nemška limonada. Prav dobro je režirana. Film teče v živahnem tempu, fotografija je dobra, nekaj dobrih pustnih domislekov in nekaj komičnih situacij človeka spravi v smeh, to je pa tudi vse. Zgodba o leti iz Kalkute seveda igralca ne more ogreti. Zanimiv je pa tudi karnevalski pohod, vsaj resničen je, ker so ga snemali ob letosnjem pustu v Kölnu. Seveda smo pa videli že zanimivejše pustne sprevode v žarnah, ki so tekli po pustu pred filmi.

Kino Union: Kdo je kriv? Pravi naslov tega francoskega filma je »Krievce« zato ne vemo, zakaj se slovenski prevajalec šele vprašuje, kdo je krivce. Fabula je nepomembna, ali vsaj ne očituje posebne invencije, ki je navadno odlika francoskih filmov. Student iz provincije pride v Pariz in začne šele tedaj živeti. Zaljubi se v evlčarko, sad te ljubezni je otrok, oče se pa izkaže kot strahopetec in lopov, zapusti mater in otroka, se poroči po želji svojega očeta z bogato žensko, postane državni tožilec, dobi odlikovanja in si pridobi položaj, kakor pravimo. Njegov sin se pa med tem potepa po svetu, pride v pobojševalnico in ga končno obtožijo roparskega umora. Po uri, ki mu jo je dala mati pred smrtjo in katero je nasretna mati dobila v dar od neznanejega očeta, spozna oče, da obtožuje svojega lastnega sina. Med razpravo obtoži sebe kot krivca. Francozi se izogibajo moraliziranja v filmu, to pot pa je težječe v moralnem nauku, kljub temu je film mojstrovina, kakršnih ne vidimo pogosto na platnu. Umetniška vrednost določa filmu odlični igralci, zlasti Blanchar, mojstrska režija in lepa fotografija. Opozoriti je treba predvsem na režijo. Režiser je z neverjetno spretnostjo oblikoval dramatično celoto, ni ga prizora, ki bi bil odveč, ni ga, ki ne bi imel smisla in organske zveze z jedrom, posebna odlika režije pa je obdelovanje in podajanje dokaj razpršene vsebine v dovršeni obliki. Le kolikaj nerodnemu režiserju bi se ta film izpridil v kič.

Iz obupa v Savo

Bohinjska Bistrica, 16. marca. Simčičeva rodbina v Bohinjski Bistrici živi že dalje časa v precejšnji bedi in pomanjkanju, ki se je še povečalo, ko je družinski oče nevarno zbolel. Zaradi bolezn je bil moč tudi precej nervozen in razdražljiv in sta se z ženo Marijo večkrat prepirala. Večraj je nastal med njima zopet prepir, po katerem je žena odšla z doma in skočila v Savo.

Ko so šli večraj šolski otroci iz Bitenji proti Lepencem, so naenkrat videli, kako hiti neka ženska proti Savi. Spoznali so prodajalko južnega sadja Marijo Simčičevo. Se predno jo je kdo mogel zadržati, je skočila v vodo, ki jo je naglo odnesla več sto metrov daleč, nato pa naplavila na sipino. Otroci so stekli v Bistrico, kjer so obvestili domače, nakaš sta pohitela proti Savi obe hčerki nesrečni materi na pomoč. Našli pa sta jo že mrtvo. Z velikim trudom je starejša hčerka Anica potegnili mater iz vode na otoček sredi reke. Od silnega napora in žalosti se je hčerka onesvestila. Prihiteli so ljudje in jo prenesli na varno. Tudi truplo njene matere so prenesli v hišo.

Pokojna Simčičeva je bila stara 56 let. Njena tragična smrt je vzbudila splošno sočutje s prizadeto rodbino.

Naše gledališče

DRAMA
Začetek ob 20. uri.
Sreda, 16. marca: Gospoda Glembajevi. Red Sreda
Četrtek, 17. marca: Zadrega nad zadrego. Red B
Petek, 18. marca: Rdeče rože. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol
Sobota, 19. marca: Gospoda Glembajevi. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol
Nedelja, 20. marca: Zadrega nad zadrego. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol

OPERA
Začetek ob 20. uri
Sreda, 16. marca: zaprt
Četrtek, 17. marca: Evgenij Onjegin. Red Četrtek
Petek, 18. marca: Ob 15. uri: Gorenjski slavček. Dijaška predstava po globoko znanih cenah od 16 do 2 din
Sobota, 19. marca: Grofica Marija. Izven. Znižane cene od 30 din navzdol
Nedelja, 20. marca: Pod to goro zeleno. Izven. Znižane cene od 24 din navzdol

Prihodnja noviteta v naši operi bo Verdijev »Rigoletto« v popolnoma novi režiji

in inscenaciji ter deloma tudi novi zasedbi. Letošnja premiera bo 24. t. m. in bo združena s proslavo 25-letnice umetniškega delovanja prof. Osipa Šesta. Prof. Osip Šest je najzaslужnejši režiser našega Narodnega gledališča, ki je postavil okrog sto del v naši drami in operi izra prevrata, odkar se je vrnil iz ruskega ujetništva. Njegove režije so bile vedno izredno pomembne dogodke v našem gledališkem življenju. Tudi sicer je znal prof. Šest kot eden naših najzaslужnejših gledaliških ljudi. Zato že danes opozarjamo na njegovo slavnostno predstavo v ljubljanski operi.

Beleznica

KOLENDAR
DANES: Sreda, 16. marca. Katoličani: Hilarij in Tacijan.
DANESNE PRIREDITVE
KINO MATICA: Tarantela.
KINO SLOGA: Laila.
KINO UNION: Kdo je kriv?
Ljudska univerza: predavanje prof. dr. Ljude Čermelja »Kopernik in Ptolemeje« ob 20. v mali filharmonični dvorani.
Jakopičev večer ob 20. v Delavski zbornici.
Podružnica SVD: predavanje ge. Andreje Ključenkove o »Vrtnicah, njihovih vzgoji in izbiri sorte« ob 19. v predavalnici mineraloškega inštituta na univerzi.
Sentjakobsko gledališče »Njena velika ljubezen« ob 20.15 v korist društva kne-ginje Zorke.
Vodstvo po tmetniški razstavi ženske mu-le antante ob 15.30 v Jakopičevem paviljonu.

DEŽURNE LEKARNE
DANES: D. Kmet, Tyrševa cesta 43, Trn-koczy, ded., Mestni trg 4, Ustar, Se-lenburgova ulica 7.

Izpod sile

Mrzlo je še in do maja imamo še pol-drug mesec, pa že mislimo na majniške iz-lete. Ne mislimo sicer vsi, zato pa nekateri tem bolj. Ljubi maj, krasni maj je res naj-lepši mesec v letu in človek se vse življenje spominja, kako je hodil na majniške izlete, ko je bil še šolarček. Toda misli na to že sredi marca, ko se hodimo se smučati, je vendarle nekoliko pre zgodaj. Vsaka stvar o pravem času.

A to bi se ne bilo najhujše, saj v mislih storjen greh strogo vzeto niti ni greh. Če sem bližnjega razžalil v mislih, ga dejansko še nisem razžalil in tudi denarja mu nisem ukradel iz žepa, če sem samo mislil na to. Hujše je, da so jeli nekateri vzgo-jitelji naše mladine mnogo pre zgodaj pri-rejati majniške izlete. In še hujše je, da jih prirejujejo v večernih urah, ko bi morali šol-arji misliti na počitek, na svoje postelje, ne pa na take izlete. Ko smo bili mladi mi, ki nam je blagor mladine pri srcu, smo ho-dili na majniške izlete zjutraj. Zdal je pa vse na svetu narobe, pa so jeli vzgojitelji naše mladine prirejati majniške izlete sredi marca v večernih urah, ko je za nje naj-neprikladnejši čas.

Velenapeta, pretresljiva in vsebinsko globoka drama
Kdo je kriv?
(Le coupable)
PIERRE BLANCHAR
Ob 16., 19.15 in 21.15 uri
Samo še danes in jutri!
KINO UNION
Tel. 22-21

RK v Poljčanah

Poljčane, 15. marca. V nedeljo je bil tu pod predsedstvom dr. Hronovskega občni zbor društva Rdečega križa. Izbrpno tajništvo poročilo je podala marjiva tajnica gđ. Hinterlechner-jeva. Ugotovljeno je bilo, da preprečujejo uspešno delo previsoki odbitki od članarine glavnemu, banovinskemu in sreskemu odboru, kar je razvidno iz sledečega konkretnega primera:

Tukajšnje društvo je šlo v preteklem letu 21 rednih in 15 pomožnih članov. Vplačana članarina je znašala 594 din. Od tega je bilo treba poslati glavnemu odboru od 8 rednih in 4 pomožnih članov državnih uslužbencev 100%, kar znaša 216 din, ban. odboru od 13 rednih in 11 pomož. čl. 25%, kar je 94.50 din ter sreskemu odboru 10% od čistih dohodkov, t. j. 28.35 din. Ako pri-štejemo k temu še odbitek za rezervni fond domačega društva, ki znaša v danem pri-meru od 13 rednih članov nedržavnih ur. 234 din (t. j. 75%), ostane od gori navede-nih članarine reci in piši 21.15 din.

Društvu, ki mora kriti stroške za lokal, kurjavo, razsvetljavo, za šnaženje in drugo, je pod takimi pogoji obstoj onemogočen. Zato je bila z občnega zbora poslana sre-skemu odboru v tem pogledu resolucija, ki navaja med drugim: Eksistenčni pogoji za obstoj društva na deželi so edino v tem, da ostane večina odbitkov domačemu društvu. Le tedaj bo mogoče društvu pokazati bodisi s podporami ali na kak drug karitativen način svoje uspešno delovanje ter s tem pritegniti v svoj krog širše plasti na-roda, kar je tudi namen društva. Edino na-biranje prispevkov, kar je tu mogoče le v maloštevilnih uradniških in trgovskih kro-gih, žal ne more priversti društva do začr-tanega cilja, zato se naj visoki odbitki na članarini ublažijo.

Iz Kranja

Tatvina Koles. Orožniki so te dni aretirali in zaprli M. J. s Prmskovega, ki je ukradel dvoje koles, katere pa so še pravčasno dobili nazaj in vrnili lastni-koma. M. pa so oddali v zapore sodnega sodišča.

Sestanek. Pripravljali odbor »Aero-kluba« podružnica Kranj, sklicuje v sre-do zvečer ob 20. uri v lovski sobi hotela »Stara postaja« javen sestanek, na katerem se bodo določile podrobnosti za ustanovni občni zbor. Dolžnost vsega mestnega ob-činstva je, da to patriotično organizacijo podpre.

Mučenje živali. S kolodvorske zvozi-vozniki vsak dan velike transporte bla-ga. Na Jelenovem klanu konji težko zma-gujejo strmino, zato pa jih surovi hlapi prepejajo kot bi bili najeti. Zraven pa vpijejo in preklinjajo, da je groza. Oblast naj temu početju napravi konec.

Bradi je skočil 107 m

Danes bodo v Planici zopet skakali in verjetno je, da bo dosežen še daljši skok

Ljubljana, 16. marca. Stometriški skok — pred leti še utopija, je postal resnica. Ze pred dvema letoma je nadarjeni avstrijski skakač Josef Bradi, ki je bil že takrat poleg Norvežanov in Poljaka Maruszarza med elito svetovnih skakačev, dosegel na naši mamutski skakalnici v Planici skok 101 m. Velikostne tekme v Planici so gotovo tisočim gledalcev še vedno v živem spominu in vsakdo se bo tudi spominjal neprijetnih incidentov z Norvežani, ki so imeli svoje muhe in so hoteli skakati le, če bi se ugodilo posebnim njihovim zahtevam. Toda žirija, v kateri so bili naši, češkoslovaški in avstrijski sodniki, ni popustila in zaradi tega Norvežani niso hoteli na start.



Dopoldanski skoki one lepe solnčne nedelje v marcu so tisoče gledalcev res neko-

liko razočarali, saj je bila dosežena daljina komaj 80 m. Večina je seveda vedela, da v konkurenci skakači pazijo in ne tvegajo prevelikih daljav, ker jim eventualni padec uniči vse nade na ugoden plasma. Zato so bili gledalci silno radovedni na popoldanske skoke, kajti prepričani so bili, da bo dosežen skok 100 m. Le Norvežani so dvomili o tem. Ko je nekdo omenil Sigundu Ruudu, da bo danes »slo na sto metrov«, je nekako zasmehljivo odgovoril:

— Hm, kdo bo neki skočil?

Ze pet minut kasneje pa se je mladi Bradi bliskovito pognal po strmih naletu in že smo vedeli, da je skočil 101 m in sredo izvozil.

Včeraj pa je Bradi presenetil ves smučarski svet z novim, res fantastičnim skokom na 107 m. Ob najlepšem vremenu so včeraj med 14. in 15. na veliki skakalnici, ki je bila pod strokovnim vodstvom njegove konstruktorja inž. Stanka Bloudika temeljito pripravljena, začeli s treningom takozvanih smučskih poletov. Nemec Wiedemann se je pognal na 62 in 75 m, njegov rojak Schneidenbach na 84 in 96 m, Bradi na 83, 95, 100 in 107 m, Novšak na 72, 79 in 85 m, Dellekarth (Avstrija) na 72 in 81 m. Zanimivo je, da so vsi skakači pokazali krasen slog. Lepo leži v zraku tudi naš Novšak, ki ga je žal pri zadnjem najdaljšem skoku vrglo.

Danes bodo nadaljevali s smučskimi poletji in je verjetno, da bodo dosegli še večje daljave, ker je vreme izredno ugodno. Velikostna skakalnica v Planici je zdaj že četrtič dokazala, da je res mojstrsko delo in da so vsi očitki proti njej neutemeljeni. Šeasoma bo le prodrla edino pravilno stališče, da ne kaže zavirati naravnega razvoja in stremjenja navzgor. Če v drugih sportnih disciplinah in panogah niso določili mej, če lahko danes avtomobili dirve s hitrostjo 400 ali 500 km na uro, letala pa s fantastično brzino 700 km, pa se temu nihče ne upra, zakaj so potrebni pomisleki baš proti Planici? To je najbrž le zato, ker je naše delo, delo našega genialnega človeka in ker je zgrajena v — Jugoslaviji. Bodočnost bo pač pokazala, kdo ima prav!

Obračun o delu kranjskih Kolašic

Lepi uspehi požrtvovalnosti za lajšanje bede siromakov

Kranj, 15. marca. Med raznimi karitativnimi društvi in akcijami v Kranju je »Kolo jugoslovenskih sester« po svoji agilitni in neumnosti ter sistematskim delu gotovo na prvem mestu. Industrijski Kranj s svojo gostjo naseljeno delavsko okolico ima dovolj bednih sirot, ki potrebujejo pomoči in podpore svojega bližnjega. Če bi bilo na razpolago več sredstev, bi bilo delo še uspešnejše.

V sredo popoldne je bil v ljudski šoli občni zbor kranjskih kolašic, ki je pokazal zelo lepo in uspešno bilanco delovanja v preteklem letu. Ze 16 let zbira kranjske kolašice darove in denar, same šivajo in pripravljajo razna darila, s katerimi obdarujejo deca in odrasle. Koliko je truda, koliko potov, koliko prošenj je treba izreči, trkati od vrat do vrat na usmiljena srca, da je mogoče napraviti tako lepe obdaritve.

Kolo šteje okrog 300 članic in eno častno članico. Aktivno poverjenstvo je še na Primorskem. V l. 1937 je društvo načelovalo kot predsednica ga. Sire Zdenka, ki je ob vsaki priliki zbrala gromotnih sredstev in pokazala zelo veliko skrb do dela in napredka. Marljivo sta se udeleževali tudi novi odbornici ga. Lipovšek Justina in ga. Nečemer Ivanka (blagajnica). Delovanje Kola obsega v glavnem tri prireditve, za katere se zbirajo prispevki med meščanstvom in po družinah, tovarne pa ga podpira z blagom za obleke in perilo. Tudi med letom se delijo potrebnim denarne podpore.

Izkupek prodaje broniranih in železnih ožjk na svetno nedeljo je lani vrzel 7.776 din. S tem zneskom je bilo omogočeno obdarovati za veliko noč 39 samskih oseb in 34 družin z živili, 73 z denarjem, dijaški kuhinji pa so poklonile 500 din. Materinski dan v maju se je proslavil s prodajo cvetja in razglednic. Sodeloval je 18 članic skavtskega stega »Planinke«. Nabrale so 2422 d. in obdarovale 34 revnih mater. Ko so 5. avgusta gostovali »Trboveljski slavci« v Kranju, je Kolo krilo stroške za večerjo, zajutrik in čaj s pecivom po večerji. Za krite teh stroškov je predsednica zbrala pri tovarnah 950 din, da ni preveč trpela družtev-

na blagajna. Od odbora za zaščito slepih dekle v Beogradu je Kolo odkupilo 200 maric.

Tudi mlečna akcija, ki je vpeljana na ljudski šoli že več let, lepo napreduje. Vođi jo Jerica Elizab. Vsak dan so med 36 otrok razdelili 9 litrov mleka. Največja prireditev Kola pa je božičnica, ki je bila lani zelo bogata. Kolašice prično že sredi jeseni zbirati denar, obleke in živila za obdaritev. Lani je bila božičnica 16. dec. Kakor vedno so se meščani prav lepo odzvali s svojimi darovi. Obdarovanih je bilo 129 otrok iz Kranja, Primorskega in Smartna. Naslednji dan 17. decembra je bilo obdarovanje odraslih in sicer 34 rodbin in 42 samskih oseb, 24 pa z blagom, dočim je 8 oseb prejel denar. Dijaška kuhinja je zopet dobila 500 din. Skupna obdaritev je veljala 8124 din, blago za obleke in perilo pa so darovale tovarne. Manjši zneski so bili podarjeni tudi med letom.

Vsem darovalcem in gospe, ki so prevzele šivanje perila in sicer pomagale pri božičnici, gre prav prisrčna zahvala. Enako se Kolo tovarnam »Jugoslovske«, »Jugobruni«, »Sire«, »Heller«, »Inteksa«, tvrdki Adamič in mestni občini za prispevke 2.500 din. Dne 3. januarja je praznovala velezaslužna podpredsednica ga. Janja Miklavčeva 75 letnico in so ji sestre kolašice praznično čestitale. Slavnostnega večera v Kazini 8. februarja, ko je predsednica matičnega društva ga. Franja Tavčarjeva praznovala svoj 70. rojstni dan, se je od kranjskega Kola udeležilo 8 odbornic, ki so jubilejntki čestitale, dočim je predsednica poklonila v imenu društva tisoč din za nov čistiški dom, ki bo nosil ime po ge. Tavčarjevi.

Kolo oskrbuje tudi grobova pesnikov dr. Prešerna in Jenka. Vso skro za smazenje grobov in govej zelenja ima s. gosposdarica Holchacker Jela.

Pri volitvah je bil zopet izvoljen stari odbor. Napravil se je tudi načrt bodočega dela zlasti velikonočna obdaritev in za materinski dan. Agilnim kranjskim kolašicam želimo tudi letos mnogo uspehov pri delu!

Lep dar: Zgodbe brez groze

Tiskanje novin doma

Ameriški tehniki so preizkusili izum, ki bo posegel v širjenju vesti globlje nego radio. Z novim izumom bo vsakemu človeku omogočeno tiskati novice doma. Tiskale se bodo brez njegove pomoči avtomatično s članki, dnevnimi vestmi in slikami tako, da jih bo človek samo prečital in pregledal, kadar bo imel čas. Aparat, ki tiska novice doma, je nekakšen daljnopis, s katerim so obveščali doslej naročnike o borznih tečajih, izdih raznih tekem in temu podobno in s katerimi so veliki poročevalski uradi dajali najnovejša poročila tudi uredništvom. V zapadnih veleumestih je imela za borzne tečaje in v sportna poročila tak aparat vsaka večja kavarna, samo da je deloval z brzojavnimi žicami, dočim deluje ameriški »domači rotacijski stroj« brez žic.

Ameriška industrija je jela takoj izdelovati tak aparat v velikih količinah tako, da stane zdaj samo še 40 dolarjev. Ker ga bodo posojali kakor telefon in podobne aparate, si so lahko napravili vsak Američan doma tiskarno, ki mu bo za nekaj dolarjev mesečno tiskala jutranje in večerne novice. Domače novice se pa ne tiskajo v navadnem formatu, temveč samo na eni strani papirja, ki se odvíja s cilindra liki neskončen pas.

Vdova neznanega vojaka

Mladi newyorški novinar si je dovolil drastično šalo, s katero je hotel dokazati, kako malo ljudje mislijo in kako lahko jih je potegniti za nos. Tovariši, s katerimi je staval, so trdili, da so Američani preveč praktični in inteligentni, da bi se dali opariti. Zato si je novinar izbral poseben enostavno stvar. Napisal je ognjevit proglas, s katerim je zahteval dosmrtno rento za vdovo po neznanem vojaku. In že naslednjega dne je imel 25 podpisov ljudi iz tako zvane boljše družbe, pripravljenih prispevati značajne zneske, da bi vdovi neznanega vojaka ne bilo treba trpeti pomanjkanja, dokler bi ne dobila primerne rente, ki jo dolguje ameriški narod spominu njenega moža.

Spomenica z zahtevu po pokojnini za vdovo neznanega vojaka seveda ne bo nikomur izročena. Američani bi najraje to blamažo zalajili. Od oblasti zahtevajo, naj strogo kontrolirajo vse dobrodelne akcije in zbirke, da bi izajadljivi sleparji ne živeli na račun potrebnih in naivnih ljudi.

Vnuk Marije Walewske protestira

Roman ljubezni med Napoleonom in izpo Poljakinjo Marijo Walewsko je dal gradivo za nov v Hollywoodu izdelan film, ki so ga hoteli pred dobrim tednom pokazati Parizanom. Vloga Napoleona igra v tem filmu Charles Boyer, vlogo lepe Poljakinje pa Greta Garbo. Filmska družba je pa dobila še pred pariško premiero protestno pismo od pravniku Napoleonove ljubice Marije Walewske grofa d'Ornana, ki dolži filmsko družbo, da je žrtvovala zgodovinsko resnico trgovskim interesom. Grof pravi v pismu:

»Najprej moram pibiti, da je bil moj praded d'Ornano polkovnik, ne pa kapitan, ko se je leta 1807 na Poljskem seznanil z Marijo Walewsko. Potem brani grof v pismu čast svoje prababice in protestira proti temu, da jo predstavlja v filmu Greta Garbo in da igra svojo vlogo tako slabo. Marija Walewska je bila baže nizke postave, svetlih kostanih las in modrih oči. Bila je lepo dekle, njena lica so bila malinove barve, kakor pravi pravnik Marije Walewske doslovno v svojem pismu. In končno opozarja filmsko družbo na to, da je seminarist filma nesramno črpal iz knjige, ki jo je namreč napisal sam d'Ornano.

Ogorčeni vnuk Marije Walewske se je obrnil na advokata Valensia, ki jo izposloval na sodišču obtožev, ali naj ta film sploh pride v Francijo na platno ali ne. Naj zavzame sodišče to ali ono tatišče, eno je gotovo, da zadnji film Greta Garbo v Parizu ni mogel doseči večje reklame, kakor mu jo je praskrbel nehoti grof d'Ornano.

SPOR DVEH FAKULTET

Pol leta je že tega, ko so vs povozili z avtomobilom, pa še zdaj morate hoditi z bergljami?

— En doktor pravi, da je tako, drugi pa trdi, da ni.

— Kako to?

— Doktor medicine pravi, da ni, doktor prava, moj advokat, pa trdi, da je.

SKOTSKA

Škot hoče kupiti avtomobil. Njegovi ženi je všeč majhen, dvosedezni avto. — Avto z dvema sedežema? — se je avto mož. — Kam bo pa sedel povabljeni gost, ki bo nama plačal bencin?

STRUPEN JEZIK

Prva prijateljica: Doktor Koudelka je rekel, da me visoko cení.

Druga prijateljica: Gotovo na 38 let.

Mlada Italijanka pri Greti Garbo

Reklamni trik ali resna odločitev slavne filmske igralka za možitev?

Neki pariški dnevnik poroča o senzacionalnem razgovoru, ki ga je izposlovala od slavne filmske igralka Greta Garbo mlada Italijanka, edina, ki je prišla do te najsvetlejšje zvezde na filmskem nebu. Bila je to 19 letna Carolina Carusova, sestra ravnateljice hotela »Caruso« v Ravelli, kjer se je bil nastanil skladatelj in dirigent Stokowski, predno je prispela v to slikovito mesto Greta Garbo. Mlada Italijanka ji je zvečer stregla in ker ni delala nobene razlike, se je Greta Garbo zelo prikupila, da ji je še sedaj naklonjena. Mlado dekle je bilo edina ved med zaljubljenca, stanujočima pozneje v vili Cimbrone, in zunanjim svetom.



Vse to so izvolili novinarji in obsuli so mlado Italijanko z mnogimi vprašanji. In res so marsikaj zvedeli. Tako Carolina Carusova ne ve, ali je Greta Garbo lepa. Pravi samo, da je Greta Garbo zelo mikavna, da človeka že na prvi pogled očara tako, da kar ne more odvrniti od nje pogleda. Kadar se je solnčila zjutraj na terasi, se ji je zdela lepša od mnogih italijanskih kipov. En njen kopalni plašč je bele, drugi pa azurno modre barve. Njeno življenje je posvečeno počitku in prijetnemu kramljanju. Kadar ne počiva, govori s Stokowskim kar nepretrgoma. Stokowski sede včasih h klavirju. Greta ga prosi, naj zaigra to ali ono delo njenih priljubljenih skladateljev Wagnerja, Palestrina, Beethovna in Sibellija.

Običajni dnevi teko Greti Garbo takole: Ob devetih vstane. Ne rabi niti kreme niti barvila ali pudra, le obrvi in trepalnice spravi v red. In tu ji nekoliko pomagajo umetna sredstva. Potem zajtrkuje v velikem salonu, udobnem in prijaznem, polnem najlepših rož. Za zajtrk ima belo kavo s smetano, kruh, maslo in pomarančni sok. Ob pol ene obeduje, po obedu pa počiva do treh. Potem se izprehajata romantična zaljubljenca po parku. Držita se za roke in neprestano govorita. Ob petih pije čaj, ob pol sedmih kaj malega povečerjata, potem pa sedita do devetih v udobnih raslanjajih pred velikim kaminom, kjer morajo biti vedno nalozena debela polena. In tu zopet govorita in govorita. Ob devetih gre Greta Garbo spat. In če bi vedeli, kako vesela je, — pripominja Carolina Carusova, — Mar se ne dolgočasi, ko sta vedno tako sama? — so ji vprašali novinarji. Dekle jim je pa odgovorilo: — Vi najbrž ne veste, kaj je ljubezen.

O poroki se seveda nič ne govori in nič ne ve, niti v Ravelli, niti v Neaplju. Švedski konzul je izjavil, da ga Greta Garbo ni prosila, naj ji preskrbi za poroko potrebne dokumente. Naenkrat se je pa bila razširila vest, da bo poroka 15. marca v Turinu. Toda tam so na konzulatu vsem novinarjem odgovarjali, da ničesar ne vedo, da je konzul odsoten, da postaja ta zadeva neznosna, da je najmanj še dvestokrat zapei telefon in da iz vseh krajev Evrope vprašujejo, ali se bo Greta Garbo res omožila. In zato je italijanski javno mnenje, ki se zelo zanima za Gretin ljubavni roman, razdeljeno v tri taborce. Nekateri pravijo, da se bo Greta Garbo tajno poročila in tako presenetila ves svet. Drugi jo menja, da se sploh ne bo poročila. Tretji pa pravijo: Oni dan je prišel v Evropo zadnji film Greta Garbo »Marie Walewska«. Ali ni torej vsa ta komedija najboljša in najučinkovitejša reklama?

Z Jesenic

— »Slovenski narod« bo o Veliki noči proslavil 70 letnico obstoja. V proslavo tega redkega jubileja izide o Veliki noči slavnostna številka »Slovenskega naroda« z zelo povečanim obsegom in nakladi. V tej številki bo nazorno prikazan vpliv lista na narodno, gospodarsko in kulturno življenje Slovencev v zadnjih 70 letih, najvažnejši dogodki iz te burne dobe ter kulturni stiki z drugimi slovanskimi narodi. Poleg tega bo v slavnostni številki še mnogo druge zanimivega čtiva. V listu bo tudi zelo zanimivo gradivo z Jesenic. Objavljene pa bodo tudi zelo zanimive slike iz našega godarskega in kulturnega življenja iz polpretekle dobe. Razumljivo je, da bodo imeli oglaš v slavnostni številki »Slovenskega naroda« popoln uspeh. Trgovci, obrtniki in predstavniki gospodarskih ustanov in podjetij, pošljite za slavnostno številko primerne oglaš. Ko se bo pri vs oglašil naš krajevni zastopnik, ga ne odklonite, pač pa stopite tudi vi v krog jesenjskih inseratov, ki bodo imeli v listu posebno stran. »Slovenski narod« je v 70 letih svojega obstoja krepko zastopal interese našega narodnega gospodarstva, ki daje ostalim stanovom delo in zaslužek. Zato smo prepričani, da bodo predstavniki vseh panog našega gospodarstva znali ceniti jubilej najstarejšega slovenskega dnevnika.

— Lepa prireditev gluhoimih na Jesenicah. Društvo gluhoimih v Ljubljani je priredilo v soboto zvečer javni nastop v dvorani Sokolskega doma na Jesenicah. Lep uvodni govor je imel g. C. Sitar, ki je omenjal trpko usodo gluhoimih, njih vzgojo, ki jih usposablja za težke naloge v življenju. Nato nam je gluhoime predstavil na odru omenil njihove poklice. Simpatični gost je so napravili na prisotne lep vtis. Prireditelj, ki jo je vodil g. Vinko Rupnik strokovni učitelj ljubljanske gluhoimnice, je lepo uspela. Pokazala nam je duševnost in vzgojo zdravih in močnih ljudi, ki pa vsled hit živje trpko življenje. Obisk je bil lep, a

ne tak, kot ga je prireditelj zaslužila. Izredni politični dogodki v sosednji Avstriji in Nemčiji so priklenili nešteto ljudi k radijskim aparatom. Med obštvom eno pogrešali ljudi, ki zelo radi poudarjajo svoj očialni čut in ljubzen do bližnjega. Z izostankom pa so pokazali, da je njihov strankarski fanatizem močnejši kot pa ljubezen in sočustvanje do nesrečnih gluhoimih ljudi, ki politike in strankarstva ne morejo doumeti.

SOKOL

Škofjeloški Sokol je dobil novo društveno upravo. Društveno delo je razdeljeno takole: starešina br. Franc Polenc st.; I. podstarešina (poslovodej) br. Rudolf Horvat, II. podstarešina br. Stevo Sink; načelnik br. Dominik Bizjak. I. podnačelnik br. Jurij Pihodja, II. podnačelnik br. Rudi Ravnik; načelnica s. Mimi Baldermanova; podnačelnica s. Meri Šušteršičeva; prosvetlar br. Josip Goršek; v društveni upravi pa so br. Ivan Markulj kot poveljnik I. plan. polka, br. Franc Zehre, društveni blagajnik; Eio Thaler, tajnik; Franjo Pavlica, pomočnik predsednika vseživelnega odseka, Anton Hafner, predsednik propagandnega odseka; s. Alojzija Sinkova, voditeljica socialnega odseka, dr. Čavič Ejdorje, društveni zdravnik; Vojteh Debeljak, zastopnik glasbenega odseka; Vladimir Melikot, voditelj odseka za telesno vzgojo; Gerželj France, matikar in zastopnik podčastnikov; Minka Katan, zapisničarka; Ivan Hafner, predsednik vseživelnega odseka in br. Zontar Franc. Namestniki so br. Janko Primožič, Potočnik Avgust, Hafner Feliks in Zaletel Tine. Praporščak ostane br. Lojze Hafner. Na prvi seji je bila predčana zahvala dvorne dame Franje Tavčarjeve kot odgovor na čestitke škofjeloškega Sokola, spontano pa je bil sprejet tudi predlog, da se pošlje društvu enemu starejšini, ki ga odteguje bolezen od aktivnega posovanja v društveno življenje, pismen pozdrav. Prvi letošnji zlet to v Goranji vasi v začelku maja.

ROLF FREMONT:

Svet v razgalinah

Pustolovski roman

— To je oče Edgar! Oče Edgar! — je vzklila Evelina radostno in obraz ji je zažarelo od sreče.

— Da, svoj aparat je najbrž uporabil. — je pritrtil Arthur. — Nihče drugi bi ne znal tega storiti. Zdjaj se podmornica ne more več pogrezniti. Naš čas je napočil, kapitan! Hitro torej naprej!

— Pozabljaš, da na vse je potisnil kapitana v stran, skočil k okularju in jel iskati podmornico.

Opazil je še zadnji kolobar belega dima ali pare, dvigajoč se proti nebu od boka podmornice, na kateri sta stala dva moža, ki pa njunih obrazov ni mogel razločiti.

Brž so se vsi zvrstili. Ta čas je pa kapitan zapovedal, naj se podmornica hitro dvigne na površje. Povelje je bilo takoj izpolnjeno. Črpalke so zapele in kazalec globinometra se je jel približevati ničli.

Evelina se je zdaj smejala, zdaj zopet plakala, zdaj je bila vsa srečna, da bo oče Edgar kmalu rešen, zdaj zopet jo je prešinjal strah.

Kmalu je bila podmornica na površju Pokrov so hitro odvili in odstranili. Kapitan je stopil s svojimi spremljevalci na krov.

Daljnogled so namerili na podmornico, oddaljeno dobrih sedem milj. Podobna je bila kitu, ležečemu v solnčnih žarkih na morju.

56

Oba moža, edina na krovu, sta bila obrnjena od »Marsa« tako, da niti opazila nista, da se je dvignil iz morja. Stolpči podmornice je bil ves izginil in tam, kjer je stal, so se videli samo kupčki raztopljenih kovine, ki se je bila razlila po bokih podmornice.

Podmornica je vozile zdaj počasi proti daljni celini in zdelo se je, da hoče zdaj kreniti proti severu.

— Ali ste opazili, da se imenuje podmornica skoraj enako kakor naša? — je vprašal Barker svoje tovariše.

— Ne, napisal nisem razločil, pa tudi zanimal se nisem zanj. — je odgovoril Walpole začudeno.

— Kako se imenuje?

— Čital sem, da se imenuje »Marx«. Poglej, vidiš, zdaj se ime dobro vidi. Seveda, to je »Marx« in ime je še podčrtano.

— Zares, »Marx«, so pritrtili drugi.

— Ali bi se zahvalil za to počastitev svojim čestilem? — se je zasmeljal Prosov.

— Jaz na njegovem mestu bi jih hodil tako dolgo strašiti, da bi izbrisali to ime, — je menil Barker. Evelina je pa ta čas nestrno prijala kapitana za roko.

— Dajte, prosim znamenje, naj se ustavijo.

— Saj res, hotel sem že storiti to, — je odgovoril kapitan in namignil svojim ljudem.

Rezek žvižg sirene se je začul in ko so zvočni valovi dosegli podmornico, sta se na njenem krovu stoječa moža presenečeno obrnila in ozrla na »Marsa«.

— Prokleta — vladna podmornica! — je zamrmral kapitan ježno. — Se tega je bilo treba.

In njegov pogled je tako srdito ošinil Bensona, da se je moral slednji namahneti.

— To igro ste začeli vi sami — jaz se samo branim, kapitan. Čemu torej ta srd? Ne gre vedno vse tako gladko, kakor bi človek želel.

Kapitan je nekaj zamrmral in sledil znamenjem, ki so mu jih dajali z bližajoče se podmornice.

Tam sta bila Arthur in Evelina zanesljivo spoznala, da je oče Edgar res na zasledovani podmornici in njuna radost je bila brezmejna.

— Zdi se, da poide vse lažje, nego sva mogla pričakovati. Glej, že ustavljajo, — je vzklil Boulvier čez nekaj časa, ko je jela podmornica voziti počasneje.

Barker je pa ostal nezaupljiv.

— Dokler ne bo gospod Benson na varnem ob naši strani, ne verjamem tem lopovom prav nič. Ne poznate njihove zahrbtnosti, premetenosti in odločnosti. Do zadnjega trenutka moramo ostati budni. Svetujem, da bi se raje oborožili, predno se jim približamo.

— To nam ne more škodovati, — je pritrtil kapitan, — čeprav se tistega, ki tam stoji ne bo treba bati.

— Previdnost nikoli ne škoduje, — je pripomnil redkobesedni Smithov brat. — Gospodje, pojdimo po orožje.

Kmalu je dobil vsak svojo puško in kapitan je zapovedal, naj zavozijo »Mars« s polno paro v bok čakajoče podmornice.

Razdalja med obema podmornicama se je hitro krčila in kmalu sta bili obe tako blizu druga drugi, da so se videli obrazi različno s prostim očesom.

Bensona je prvi hip podmornica na obzorju takoj presenetila kakor kapitana. Kmalu je pa spoznal, da se je Arthur najbrž obrnil za pomoč na oblasti v Bostonu. Naključje jim je bilo tako naklonjeno, da so brez dolgega iskanja našli tujo podmornico...

— No vidite, kapitan, — se je obrnil Benson k svojemu mrkemu ječarju, — vse gre točno po programu. Moji prijatelji bodo vsak čas tu, sprejmejo me na svojo ladjo in s tem bo naša pustolovščina pri kraju. Upam, da vam bo ta lekcijska badočnost zadostovala.

Kapitan je molčal.

— Ne odgovarjate? Kakor vam drago. Rad bi vam pred odhodom samo povedal, da vaša mrčnjača do nas kapitalistov ni utemeljena. Glejte, lahko bi vas uničil in zdi se mi, da bi storil to po vaših grožnjah in ravnanju prav. Vendar pa tega ne storim, ker ne izpovedujem tistega evangelija nasilja, čigar privrženci ste vi. Na svetu nismo zato, da bi se medsebojno iztrebljali da bi pod kakršnimkoli geslom pobijali drug drugega. Sovražim vojne prav tako, kakor oznanjate to o sebi vi — prav tako pa tudi ne morem odobravati sredstev, ki hočete v z njimi svetu prinesiti svobodo. Pomnite, da se iz krvi ne rodi svoboda, temveč zlo. Toliko za slovo. Zdjaj pa z bogom!